

ALTAY EFSANESİ

Murat Baydar

Birinci Kitap

Kutsal Yay:

Niyetleri Gerçekleřtiren Gücün Peřinde

Ruřadan çeviren

Serdar Arıkan

ÖTÜKEN

MURAT BAYDAR, 1971 yılında Kazakistan'ın eski başkenti Almatı'da dünyaya geldi. Küçük yaşlarda antik dünya tarihine, özellikle de kadim Türk tarihine alâka duydu. O dönemden başlayarak dünya halklarının masal ve efsaneleriyle ilgilendi, Kazak masallarını defalarca okudu. Sonraları felsefe ve dünya dinleri tarihi okumaları da yaptı.

Kazak Finans Enstitüsü'nü bitirdikten sonra 25 yıl boyunca bankacılık sektöründe çalıştı. 8 yıl kadar bir Türk bankasında görev yaptı ve görevi boyunca da Türkiye'de yaşadı. Türk arkadaşları ve meslektaşları ile yaptığı sohbetlerde, onların, Türklerin ve Türk Cumhuriyetlerinin tarihlerine ve Altaylardan neşet bulan köklerine büyük ilgi duyduklarını fark etti. Türk okuyucusuna, Sibiryadan Akdeniz'e kadar olan bir coğrafyada yaşayan çeşitli Türk ve diğer Doğu milletlerinin tarihî gerçekliklerine ve söylencelerine yaslanan bir efsane temelinde Altayların tarihini anlatma fikri işte böyle doğdu.

I. BÖLÜM

AK ŞAMANIN İZİNDE

SAVAŞÇI giysili ve pusat kuşanmış iki atlı uzayan otlar yüzünden zorlukla fark edilen ormanlık patikadan ağır ağır ilerlemekteydi. Atlıların sol tarafında, takip etmekte oldukları patikaya paralel olarak uzanan orman örtüsünün arasından zaman zaman güneş altında parıldayan göl gözükmekteydi. Tıknaz yapılı, sinekkaydı traşlı, orta yaşlarda gözükken birinci atlı bir elinde bir mızrak taşımaktaydı, deriden yapılmış hafif kalkanı ise eyere asılıydı. Zincirli demirden örme zırhının Altayların Türk boylarından Kurıkanların elinden çıktığı belliydi. Zırhını deri giysisinin üzerine giymiş ama boğucu bir sıcak olduğundan sadece iki kemerini bağlamıştı. Üzeri baykuş tüyleriyle süslü İran işi miğferini ensesine yıkmıştı. Yorgun bir şekilde eyerin üzerinde sallanırken sık sık da kızarmış göz kapaklarını yumarak esnemekteydi. Yanındaki ona nazaran zayıf ama sıırım gibi gözükken bıyıklı süvari ise uyluklarının ortasına kadar inen zırhlı bir giysi içindeydi. Ayrıca arkasında sırtını amansız düşman oklarından koruyan bir de kalkan asılıydı. Miğferi yoktu. Atını yoldaşının birazcık gerisinden sürmekte ve etrafını büyük bir dikkatle incelemekteydi. Sağ elinde okunu hazır tuttuğu bir yay bulunuyor, sol eli ise her an yayı çekebilmek için hazır bekliyordu. Yoldaşının uyuya kalmasına izin vermemek için, çevreyi kolaçan etmeyi bırakmaksızın ve sesini çok yükseltmeden arada bir onunla konuşmaktaydı:

- Ulu Han'ım, yolun yarısını geçtik.

Veya:

- Yüce Han'ım, kırk yılda ağaçlar nasıl da büyümüş, değil mi?

Kendisine Han olarak hitap edilen kişi sadece başıyla onun söylediklerini onaylamakta, bazen de ona doğru yarım dönerek onunla göz göze gelmekteydi. Kendini uykuya kaptırmaması gerektiğinin

farkındaydı ki, zaman zaman o da yoldaşına bir şeyler söylemekteydi.

- Tankuk, ne dersin Şamanı bulabilecek miyiz?

- Bulacağız Han'ım, bulacağız da... Ne halde bulacağız acaba? Yeter ki, kendini kurbağaya dönüştürmüş olmasın. Sonra işin yoksa tüm gölü ara dur!

Onun bu lafı üzerine diğer süvari başını geriye atarak güldü ve parmağını Tankuk'a doğru tehdit eder gibi sallayarak onunla şaka-laştı. Ardından da serbest olan sol elini eyere asılı torbaya daldırıp kuru bir ginseng kökü alıp çiğnemeye başladı. Bir süre sonra kendisini eskisine göre daha dinç hissetmeye başladı, en azından artık eyer üzerinde daha dik duruyor ve daha az sallanıyordu.

* * *

Bu ıssız yerde gösterilen uyanıklık ve dikkat hiç de lüzumsuz değildi. Han'ın idaresinden uzak olan bu yerlerde haydutlar, hırsızlar, asker kaçakları veya bozkırda başıboş dolaşan serseriler gibi her türden tehlikeli insana sık sık rastlamak mümkündü. Ama bir gün önce bu bölgede daha ciddi bir tehlike ile karşılaşmışlardı: Onar kişilik iki mangadan oluşan müfrezeleri, saldırı tehdidiyle karşı karşıya kalmıştı. Neyse ki, müfrezenin önünde sürekli bulunan ve Altay uluslarının ordularında keşif ve istihbaratla görevli öncü kol olan yertaullar, bu bilinmedik süvarileri zamanında fark etmişlerdi. Yabancılar, Ak Şamanın hâkimiyetinde bulunan vadinin girişindeki ormana saklanmış, beklemekteydiler. Bunun üzerine müfrezedekiler, yabancılar sayıca kendilerinden çok fazla oldukları için, hiç çatışmaya girmeden iki kola ayrıldılar ve fark edilmeden oradan uzaklaştılar. Aşan boyunun kurduğu Ak Börü Hanlığı'nın Han'ı Bumin ve Danışmanı Tankuk'un da aralarında bulunduğu ikinci mangayı tehlikeden korumak için, ilk manga yabancıları peşlerine taktı. Bu şekilde onları ikinci mangadan uzaklaştırmaya çalışacak ve mecbur kalırsa savaşa tutuşacaktı.

Peşindekilerden kurtulma çabası onların bir gün kaybetmelerine neden olmuştu ama büyük bir daire çizerek vadinin girişine geri döndüklerinde, hedeflerine iyice yaklaşmış bulunuyorlardı. Ancak Han ve danışmanı, vardıkları bu yerde diğerlerinden ayrılmak zorunda kaldılar. Çünkü burada yer alan Şeytan Gölü ile birlikte

artık Şamanın toprakları başlamaktaydı ve şamanların yaşadığı topraklar çok tehlikelidir. Bunu bilen insanlar bu bölgeye hiç yaklaşmazlar, bilmeden yolu düşenlerin ise bir daha izine rastlanmaz.

Şeytan Gölü pek çok gizem ve tuhaflık barındırır. Bir gün firuze gibi mavi renkteyse ertesi gün tıpkı karanlık bir gece gibi koyu siyah bir renk alabilir. Bazı günlerde göl süt beyaza keser, ertesi gün ise bir bakarsınız ki tıpkı bir dağ kristali gibi şeffaflaşmış ve insanı derinliklerine çeken bir havaya bürünmüş. Dahası da var. Diyelim ki, göle giden yolu gayet iyi bilen bir avcı veya çoban, su almak veya sürüsüne su içirmek için göle gitmeye kalktı. Niyetlenip yola düştüğünde göle giden o yolu her zaman bulamayabilir. Vadiden geçip göle ulaşan bildik bir patika var diyelim. Ama o patika bu sefer sizi tepelerin arasından, olmadık yerlerden dolaştırıp hiç bilmediğiniz bir yere çıkarmış. Üstelik çıktığınız yerde de, göl falan hak getire! Yahut bir tepeye tırmanır, bakarsınız. Ne görseniz beğenirsiniz! Koca göl tamamen bambaşka bir yönde parlamakta... İşte böyle tuhaflıklara şahit olurlar Şeytan Gölü'ne gitmeye çalışanlar. Olanlara akıl sır ermediğinden, insanlar bu işe cinlerin karıştığını söylerler.

Bütün bunlara rağmen Han'ın muhafız mangası vadide yolunu hiç şaşırmadan gölün kıyısına varıverdi. İşte bugün de göl şeffaflaşmış, öğle güneşi altında ışıldamaktaydı. Üzerinde "Buraya giren bazıları evine sağ salim dönememiştir. Eğer Şamana başvurmayı gerektiren önemli bir işin yoksa hiç girme!" şeklinde bir yazının bulunduğu büyük bir kaya vardı. Bu uyarı yazısının yanına bir de, yıldırım çarpmış bir insan resmi çizilmişti. Bu büyük kaya, kayalık araziyle göl suyu arasında yer alan daracık girişi gizlemekteydi. Han'ın ve danışmanının Şamana başvurmalarını gerektiren önemli bir meseleleri vardı ve o yüzden girmek zorundaydılar ama muhafızlar için aynı şey söz konusu değildi. Yine de dikkatsizlikten ya da umursamazlıktan kayayı aşip içeri girmeye yeltenenlerin de olduğu bilinir. Han ve danışmanı görülmeyen o çizgiyi aşip ormanın içine girer girmez önlerinde kıvıldağan karanlık bir kütle gördüler. Atlar korkuyla kişnedi ve geri dönmeye yeltendi. Yolcular anında silahlarına davrandılar. Han mızrağını kavradı, danışmanı ise yayına bir ok yerleştirdi. Ama kara kütle birdenbire kocaman bir balon gibi patladı ve vahşi bir homurtuyla etrafa saçıldı. Yolcular, ürkerek yerlerinden kalkan kuşların olduğu yere baktıklarında gözlerine,

taşlaşmış iskelet halindeki bir atın üzerinde oturan taşlaşmış iskelet halinde bir insan çarptı, üstelik bu insan iskeletinin üst yarısı yoktu.

Derin bir iç geçirdiler, hatta Han yere tükürdü. Bu “anıt” kırk yıl önce de burada dikili durmaktaydı ama o zaman bu iskelet henüz böyle yarım değil, tamdı. Silahlarını bırakmadan etraflarını dikkatle süzerek ileriye doğru hareket ettiler. Biraz ileride onları çürümüş elbiseleri içinde yolun iki tarafındaki ağaçlara asılmış sallanan dört insan iskeleti daha “selamladı”. Kırk yıl önce geldiklerinde de bunları görmüşlerdi. Sonra yine tanıdık bir manzara ve yine iskeletlerle karşılaştılar. Daha doğrusu insanlardan geriye sadece dizlerinin üzerinden kesilmiş gibi çürümüş çizmelerin içinde görülen ayak kemikleri kalmıştı. Kemikler öylece ayakta durur pozisyonundaydılar, sanki buradan askerî düzende yürüyen bir birlik geçmeye çalışmış gibiydi. Sanki askerî birlik yürüyüş düzeni içindeyken birdenbire buharlaşıp yok olmuştu.

Biraz daha ileride ise kırk yıl önce burada görmedikleri yeni bir şeyler gördüler: O korkutucu uyarıların durduramadığı akılsız ya da fazla cesur birisinin henüz taze kalıntıları. Yolun yakınındaki küçük bir çayırılıkta sönmüş bir kamp ateşinin başında, katran gibi kapkara kesilmiş bir insan cesedi durmaktaydı. Eğer rengi öyle kapkara olmasaydı çok kısa zaman önce öldüğü düşünülebilirdi, zira cesette hiçbir kuruma ve ardından da çürüyüp, dağılma emaresi yoktu. Bumin Han ve Tankuk önce onu canlı sanarak dikkat kesildiler ama sonra ölü olduğunu anladılar. Ölü'nün yüzü tuhaf bir şekilde çarpılmış, gözleri sanki korkudan yuvalarından fırlamış gibiydi. Bununla birlikte suratının alt kısmı ifadesizdi hatta ağzı açık bile değildi. Bu manzara karşısında yolcuların tüyleri diken diken oldu ve oradan hızla uzaklaştılar.

Sonunda, yolun kayalıklara dayandığı yere ulaştılar. İkisi de bir kez daha etraflarını dikkatle süzerek aynı anda silahlarını kılıflarına koydular. Artık silaha ihtiyaçları kalmamıştı. Kayalık kısmın birkaç adım sağında yer alan el değmemiş sazlar, bir başka yolun daha orada özenle gizlendiğine işaret etmekteydi ve o yoldan çok uzun zamandır geçen olmamıştı. Bir an yavaşlamış olan Han atını kararlı bir şekilde sazların arasına sürdü.

Ak Şaman'ın kulübesi Bumin Han'ın Yaban Orman'da kurmuş olduğu karargâhtan iki günlük uzaklıktaydı. Üç tarafı ormanlarla kaplı büyük bir çayırılığın ortasında yer almaktaydı. Çayırın dördüncü tarafında ise Şeytan Gölü yer alıyordu. Gölün kendisi sık ormanla kaplı, oldukça yüksek ve dik dağlarla çevriliydi. Kulübeye sadece içinden dar yollu bir geçitten ulaşılabilirdi. Geçidin diğer tarafında ise gölün dalgalarının dövdüğü dimdik kayalıklar vardı. Gölün üstünden tekneyle seyrederek kulübeye ulaşmaya ise kolay kolay kimse cesaret edemezdi.

Yolcular, atların en fazla dizlerine kadar gelen otların olduğu çayırılık bir alana girdiler. Şamanın kulübesini bitkiler dört bir yandan sarmıştı ve pencereleriyle çatısından ise salkım salkım yosunların sarktığı görülmekteydi. Atlarını bağladıktan sonra kapıyı zorlukla açarak hızla içeri daldılar. İçeride karanlığın, örümcek ağlarının ve küf kokusunun dışında bir şey yoktu. Çok uzun zamandır kulübede kimsenin yaşamadığı belliydi. Boş odayı hızla gözden geçiren Han, Tankuk'a döndü:

- Tankuk, bundan sonra ne yapmamız gerektiğini biliyorsun değil mi?

Elini her zamanki alışkanlığıyla kirpi gibi dikilmiş saçlarında gezdiren Tankuk, yüzünü buruşturarak onu cevapladı:

- Elbette Ulu Han'ım, Ak Şaman'ın ne dediğini gayet iyi hatırlıyorum. Akşama kadar vaktimiz var. Mağaraya gidelim. Ormanın içinden geçip kayalıklara ulaşmamız gerek.

Dışarı çıktıklarında Tankuk ağaçlarla kaplı kayalığı işaret etti. Oradan itibaren dağ başlıyordu. Kayalıklar uzakta değil sadece iki ok atımı mesafedeydi. Kesif ormanın içine girer girmez güneşli bir gündün aniden karanlık bir çukura düşmüş gibi oldular. Sanki birisi arkalarından kalın bir perdeyi çekip kapamıştı. Her taraftan sesler yükselmekteydi; vahşi hayvan böğürtüleri, kuş çığlıkları, birtakım inlemeler, konuşmalar, fısıltılar...

Kâh kaplan kükreyişi, kâh ayı homurtusu, kâh baykuş çığlığı duyuluyor, ağaçların uğultusu da bu seslere karışıyordu. Üstelik bu hayvan seslerinde korku ve endişe hissedilmekteydi. Yolcular da iyice tedirgin oldular ve aynı anda ikisinin de içini bir huzursuzluk sardı. Tankuk önden dikkatle yürüyüp etrafını gözlerken kısık bir sesle konuştu:

- İşte Yaban Orman!

Han, yoldaşına baktı ve irkildi. Tankuk sanki bir pusun içinde gibiydi, silueti sanki sıcak günde görülen seraplar gibi kıpırdıyor, değişiyordu. Han, eliyle kılıcının kabzasını yoklayarak cevap verdi:

- Evet, sen uyarıydın.

O sırada Tankuk dikkatle fısıltıları dinlemekteydi. Nihayet fısıltılardan anlaşılır bir şeyler duyar gibi oldu. Hayretle kaşlarını kaldırdı: Bir kadın sesi nazikçe ama emredici bir tonla şöyle fısıldıyordu:

- Bıçağını çek ve kendine sapla!

Sonra bir erkek sesi işitti:

- Yılanı eline al!

Tankuk geri döndü ve şiddetle irkildi. Arkasından belli belirsiz ve kıpırtılar içinde bir gölge onu takip etmekteydi. Danışman hayretle haykıracaktı ki, gölge kesin çizgilere büründü ve o gölgenin, Han'ı olduğunu fark etmesiyle içi rahatladı. Han da boynunu ileri uzatıp elini kulağına doğru götürdü. O da fısıltıların ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Önlerine havada hızla dönerek yol alan girdap benzeri bir şey çıkana dek bir süre daha böyle yol aldılar. İki insan boyundaki girdap birkaç kez görünüp sonra ortadan kayboldu. Bir süre sonra tekrar karşılına çıktı ama bu defa kaybolmadı. Biraz önlerinde ağaçları eğip bükerek dönmesini sürdürdü. Yanlarına iyice yaklaşıncaya kadar yolcular kararsızca durdular. Yukarıdan vuran zayıf ışıkta girdabın içinde böceklerin, küçük taşların ve sararmış yaprakların dönüp durduğu görülmekteydi.

Bumin Han elini tekrar kılıcına attı ama Tankuk usulca uyarıcı bir işaret yaparak kafasını "Hayır" anlamında salladı. Girdap büyük bir hızla Han'a yaklaştı ve bir kol mesafesinde durdu. Han elini yavaşça kılıcından uzaklaştırdı ve nefesini tutarak, hiç kıvılcımdan öylece durdu ve gözlerini girdaba dikti. Girdap hafif bir ses çıkarıp havayı döverek Han'ı geçti ve Tankuk'a yöneldi. Tankuk'un yanına vardığında ise önünde biraz durdu, sonra onun yanından da ayrıldı ve Bumin Han ile Tankuk arasında bir süre sağa sola salınarak durup bekledi. Peşinden keskin bir ses duyuldu... Girdap; taşıdığı böcek, taş ve yaprakları yolcuların üzerine serpererek bir anda ortadan kayboldu. Yolcular ise bu o sırada eğilip, elleriyle de başlarını koruyarak yere kapanmışlardı. Sessizliğin ardından Han tekrar doğruldu ve sorularla dolu gözleriyle danışmanına baktı. Üstünü

başını silkelemekte olan Tankuk, omuzlarını silkerek yüksek sesle fışıldadı:

- Bunlar, Yaban Orman'ın ruhlarıydı!

- Bizden ne istiyorlar?

Tankuk omuzlarını silkti:

- Kim bilir? Belki de bizi yokluyorlardır, ha?

Bumin Han, başını salladı ve ilerlemeye devam ettiler. Bu hadiseden sonra, hedeflerine kadar herhangi başka bir şey yaşamadan mağaraya vardılar.

Mağaranın bulunduğu kayalık yoğun bir yosunla kaplıydı ve bu yosun, mağaranın girişini de tamamıyla kapamıştı. Orada bir mağara olduğunu ele veren tek şey, tıpkı kalın bir halı gibi mağaranın girişini kapamış olan yosun tabakasının, arkasında büyük bir şey soluk alıp veriyormuş gibi muntazaman dalgalanmasıydı. “Soluk verildiğinde”, “halı” olduğu gibi hafifçe dışarı doğru itiliyor ve bu yoğun bitki örtüsünün içinden kapalı yerlere has o soğuk hava dışarı çıkıyordu. Ve “soluk alındığında” ise, “halı” hafifçe içeri doğru çekiliyordu.

Han, ellerini yüzü hizasında kaldırıp gözlerini de göğe dikerek dua etmeye başladı. Tankuk da hemen yanında duaya başlamıştı.

- Ey Ulu Tengri! Karanlıkta kaybolmamıza izin verme! İnsanî güçlerle kendimiz başa çıkarız, Sen bizleri insanüstü güçlerden koru! Sana ve kendi maneviyatımıza güveniyoruz!

Duasını bitirince iki elinin parmaklarını alnına götürdü. Ardından kılıcını eline alıp mağaranın girişine yanaşarak yosundan halıyı parçalamaya girişti. Kısa bir süre içinde iki kişinin rahat geçebileceği bir aralık oluşturdu. Bu arada Tankuk, torbasından gerekli malzemeyi çıkarıp iki meşale hazırlamıştı. Birini Han'a vererek kendisine engel olan dalı kılıcıyla itti ve mağaranın girişinden karanlığa daldı.

Yosundan halıyla kaplı mağara girişi, içeriden oldukça yüksek ve geniş gözükmekteydi. Üç atlı hiç sıkışmadan ve başlarını eğmeden aynı anda rahatlıkla buradan geçebilirdi. Yolcular içeri girer girmez sırtlarında bir ürperti ve sanki yüksek bir yerden bakıyorlarmış gibi midelerinde bir boşluk hissettiler. Bu duygular o kadar güçlüydü ki, ikisi de öylece durup sonra da oldukları yerde çöktüler. Bumin Han yüksek sesle lanet okudu, ondan biraz ileride olan Tankuk ise

hemen ona döndü. İkisinin de içini bir korku kaplamıştı ama korkularını dışa vurmamaya gayret ediyorlardı. Han yavaşça doğruldu.

- Sen de hissettin mi?

Tankuk zorlukla yutkundu.

- Ne? Ah, evet ben de hissettim.

Han boynunu uzatıp çenesiyle ileriye işaret etti.

- Eh peki, ilerleyelim mi?

Tankuk isteksizce döndü. İleride, karanlığın içinde sanki yaklaşımlarını bekleyen bir canavar varmış gibi geliyordu ona. Tankuk döndüğünde Bumin Han da endişeyle geriye dönüp baktı; sanki birisi ensesinin dibinde soluk alıp veriyormuş gibi gelmişti ama arkasında kimsecikler yoktu. Kılıcının kabzasına daha bir sıkı sarıldı. Birkaç adım atmışlardı ki, yeniden ama bu sefer daha da güçlü bir şekilde nahoş duygular ve korkular sardı ikisini de. Mağaranın karanlık derinliklerinden inlemeyi, yer yer ise solumayı andıran bir ses gittikçe daha şiddetle yükseliyordu. Hiç konuşmadan, titreyen bacaklarıyla geri dönüp, hızlıca mağaradan dışarı fırladılar.

İkisini de soğuk bir ter kaplamıştı. Zorlukla nefes alıyor ve birbirleriyle göz göze gelmemeye çalışıyorlardı. Mağara girişindeki kılıçla parçalanmış olan yosundan halı karanlık mağara içini göstererek sakince sallanıyordu. Mağaradan çıktıktan sonra hiçbir şey olmamış, kimse onları takip etmemiş, inlemeler ve solumalar duyulmaz olmuş ve içlerindeki o belirsiz korku da uçup gitmişti. Tankuk başını çevirmeden fisıldadı:

- O da neydi öyle?

Bumin Han da aynı şekilde başını çevirmeden ve yosunların arasından içeriye görmeye çalışarak cevap verdi:

- Ben de bilmek isterdim. Eh, ne yapalım, tekrar girelim mi?

Tankuk memnuniyetle mavi göğe ve beyaz bulutlara baktı sonra da hayıflanarak bakışlarını mağaraya çevirdi.

- Evet, Han'ım, girmemiz gerek!

Mağaranın önünde, Bumin Han ve Tankuk'un mağaradan çıkarırken yere attıkları meşaleler sönmemiş halde duruyordu. Meşaleleri yerden aldılar. Tankuk tam girmeye hazırlanırken, Bumin Han onu kenara iterek mağaraya önden girdi. Bu kez az önce döndükleri yerden birazcık daha ileriye gitmişlerdi ki, içlerini tekrar o güçlü endişe ve korku doldurdu. Gene o yükseklik önünde hissedilen boşluk

duygusu midelerini altüst edip dizlerinin bağıını çözdü. Ama bu kez yaşadıkları bu duygu ne kadar naheş olursa olsun irade gücüyle onun üstesinden geldiler. Artık etraflarına daha dikkatle bakabilirlerdi.

Geniş ve uzun koridorun tavanındaki sarkıtlar ve zeminden yükselen dikitler göze çarpıyordu. Bunlar yarı şeffaftı ve buzu andırıyordu ve bu yüzden de onlara buz-taş deniyordu. Toprak tavan ve zemindeki kireçli su sızıntıları yüzyıllar boyunca burada envaiçeşit garip şekiller oluşturmuştu. Meşalelerin titreyen ışığında buz-taşlar, kimi zaman tavandan sarkan veya tersine zeminden yukarı tırmanmaya çalışan tombul solucanları veya başka tür vahşi hayvanları andırıyordu.

Yolcular ikinci bir korku dalgası içlerini kaplayana kadar biraz daha ilerlediler. Bu ikinci dalgayla, ikisinin de tekrar dizlerinin bağı çözülmüş ve yere çökmek zorunda kalmışlardı. İlk seferinde olduğu gibi mağaranın derinliklerinden görülmeyen bir yaratığın iniltileri yükselmekteydi. Bumin Han aniden hırsıyla haykırdı ve silahını sallayarak hızla, sessiz buz-taşların yanından geçip mağaranın derinliğine doğru koşurmaya başladı. Tankuk da geride kalmadan sessizce onu takip etti. Ancak on adım koşmuşlardı ki, Han aniden durdu ve kendini savurarak geriye atıp arkasından koşmakta olan Tankuk'u devirdi.

Han'ın başı ağrıdan çatlayacak gibiydi, yüksekte boşluk karşısında hissedilen o kötü duygu midesinden başlayıp boğazına kadar tırmanıp sonra geri dönüyor ve soluk almasını engelliyordu. Tankuk da aynı şeyleri hissetmekteydi. Bir kez daha gerilemek zorunda kaldılar ama bu kez bacaklarına söz geçiremedikleri için mağaradan ancak emekleyerek çıkabildiler. Bumin Han, Tankuk'u mağaradan dışarı ittikten sonra kendisi de girişe yığılıp kaldı. Yuvarlanıp mağaranın girişinden uzağa düşen Tankuk yerinden doğrulmaya çalıştı. Bumin Han lanetler ve küfürler savurarak tekrar ayağa sıçradı ve tüm hırsını ondan çıkarmak için mağara girişindeki yosun halıyı kılıcıyla var gücüyle biçmeye başladı. Cevaben mağaradan yüksek bir şaklama sesi duyuldu ve içerden esen güçlü bir rüzgâr Han'ı havalandırıp birkaç adım ileride yere çaldı. Tankuk havada uçan Han'ına öylece bakakalmıştı. Bumin Han, havada uçup yere düşmüş ve kolları iki yana açılmış şekilde sırt üstü toprağa yapışmıştı. Kılıcı ve meşalesi ise mağara önünde kalmıştı.

Bir sessizlik çöktü. Tankuk, derin bir nefes alarak yattığı yerde döndü ve başını toprağa dayayarak özlemle gökyüzüne ve bulutlara baktı. Bir yerlerde bir ağaç dalında bir ala karga endişeyle öttü, çayırlığın ötesinden bir yerlerden bir başkası ona cevap verdi, ormanın derinliklerinden ise bir ağaçkakanın sık darbe sesleri işitilmekteydi. Yüksek bir çamın tepesindeki bir gelincik toprakta boylu boyunca yatan bu iki insana merakla bakıyordu.

Bumin Han nefesini toplayıp, başını kaldırıp, usulca oturdu. Terden ıslanmış ensesine küçük taşlar ve kum taneleri yapışmıştı. Düştüğü sırada incinen sırtı ve dizleri sızlıyordu. Tankuk da yavaşça dirsekleri üzerinde doğruldu. Han, ona baktı ve bir kahkaha patlattı. Tankuk hayretle gözlerini ona dikince, Han daha da yüksek sesle gülmeye başladı:

- Şakağına bak! diyebildi zorlukla, kahkahaları arasında.

Bumin Han şakağına elini götürüp Tankuk'a niye güldüğünü anlatacağı ki, kendi şakağının da çamurla kaplı olduğunu hissetti ve şaşırıldı. Onu görüp, ne demek istediğini anlayan Tankuk da elini şakağına götürüp çamura bulanmış olduğunu anlayınca bu sefer o da kahkahayı bastı. Bir süre öylece orada oturup kahkahalarla güldüler. Sonra kahkahaları hafifleyip gülümsemeye döndü. Sessizliği ilk bozan Bumin Han oldu:

- Belki de o olmadan da hallederiz, ha? Şimdi hiçbir zaman olmadığımız kadar güçlüyüz. Güvenilir müttefiklerimiz var: Kimaklar ve Kıpçaklar. Üstelik onlarla hısımız!

- Han'ım, evet güçlüyüz! Ama insanüstü güçleri unutmayın! Hayır, Ak Şaman olmadan halledemeyiz!

Han homurdandı:

- Biliyorum yahu, biliyorum! Ben sadece seni denemek için söylemişim.

İncittiği sırtını ovarak ve silkinerek yavaşça ayağa kalktı. Tankuk da ayağa kalkmıştı. Bumin, yerden kaldırdığı kılıcını ustalıklı bir şekilde haykırdı:

- Eh, ne yapalım Take (Tankuk isminin saygıdeğer bir şekilde kısaltılmış hali) haydi o zaman Kara Kale'de yaptığımız gibi davranalım!

Ve ekledi:

- Ama silahları bırakalım!

Bu sözlerle kınını belinden çözdü ve kılıcı kınına koyup girişe bıraktı. Sonra meşaleyi öne uzatıp kararlı adımlarla mağaranın karanlığına daldı

* * *

Mağaranın içinde en yakın buz-taşa yanaşan Han hayranlıkla dilini şaklattı, buz-taşın soğuk ve nemli yüzeyinde elini gezdirerek konuştu:

- Ah, ne ilginç bir buz-taş! Daha önce böylesini hiç görmemiştim! Ardından yukarıya baktı ve hayretle başını salladı:

- Ne kadar büyük bir mağara! Böyle bir mağarada hiç bulunmamıştım!

Tankuk hayretle Han'ının hareketlerini izliyordu. Han ise, birkaç adım attuktan sonra, tıpkı daha önceki iki seferde olduğu gibi tekrar yere çömeldi. Tankuk dizlerinin bağının çözülmekte ve midesinin yine kalkmakta olduğunu hissetti. Midesinde hissettiği o derin boşluk hissi boğazına kadar yükseldi ve vücudunu altüst etti. Tankuk öksürüklere boğuldu ve gözlerinin önünde meşalenin ateşinin oynaştığını gördü ve aydınlıkla karanlık sürekli yer değiştirerek gözünün önünde fırl fırl dönmeye başladı. Dengesini kaybetti ve zemine sırt üstü düştü. Kalbi deli gibi çarpıyordu. Öyle ki, bir süre hiç kıpırdamadan yatıp, soluklanması gerekti. Han ise çömelmiş durumda eliyle mağara duvarına tutunmuştu; meşalenin ışığında öne eğik başı ve büzülmüş vücudu gözükmekteydi.

İyice soluklandılar. Tankuk'un içini öyle bir hayal kırıklığı ve hınç sardı ki, neredeyse öfkesinden ağlayacaktı. Han, tek eliyle tutunduğu duvardan güç alarak doğruldu. Bulantıyı güçlükle bastırarak tekrar merak ve hayranlıkla mağarayı incelemeye girişti. Ağır ağır yerden kalkan Tankuk, Han'ın gergin sesini duydu:

- Take, ne diye karamsarlığa kapılıyorsun? Aslında burası şahane bir yer!

Keskin bir yankı duvarlardan ve tavandan sekerek mağaranın en derin noktalarına kadar ulaştı. Tankuk yüksek sesle cevap verdi:

- Böylesini gerçekten ben de hiç görmedim!

Ardından var gücüyle çaresizce haykırdı:

- Ben burada yaşadım yani!

Onun sesinin yankısı da aynı Han'ınki gibi mağaranın derinliklerine ulaştı. Han sevindi. Meşalenin alevi yüzünü aydınlatıyordu, gülümsemesi artık eskisi gibi zorlama değildi.

- Bakıyorum da, kendine geldin! Eh, hadi o zaman yola koyulalım, değil mi? Hele şuna bir bak, ne kadar sıra dışı bir buz-taş değil mi?

Tankuk, Han'ı gözlerken birden gücünün kendine geri döndüğünü hissetti. Ona rahatsızlık veren duygular ise gittikçe zayıflamaktaydı. Bir adım attı, sonra bir adım daha. Han davranışlarıyla onu da etkilemişti ve Tankuk buz-taşa yaklaşıp onu incelemeye başladı. Buz-taş gerçekten de çok ilginçti. Görünüşü tıpkı bir ayının başına benziyordu. İşte iki kulağı, işte gözleri ve işte burnu! Eh, ne yapalım yani, ayıysa ayı! Soğuk taşı yavaşça tokatlayan Tankuk başka bir buz-taşa yöneldi. Bu buz-taş ise tavandan sarkan kocaman bir solucana benziyordu, taştan vücudu halka halkaydı. "Solucanın" yanından ayrılan Tankuk, bir sonraki buz-taşa yanaştı. Bunun hiçbir özelliği yoktu ve hiçbir şeye benzemiyordu. Bu defa başka bir buz-taşa yöneldi.

Bumin ve Tankuk farkına varmadan yeraltı koridorunda bayağı bir ilerlemişlerdi ki, bildik iniltiyi açıkça duydular. Meşalenin alevi dalgalandı ama sönmedi. Tankuk hayretle korkusunun azaldığını ve o korkunun artık kendisine hükmedemediğini fark etti. Yorgunluk ve kızgınlık yüzünden artık korkunun içlerinde tutunabileceği bir dal kalmamıştı! Nihayet korku duygusu ve rahatsızlık veren duygular tamamen yok oldu. Bunun farkına vardıkları anda, Bumin ve Tankuk koridorda büyük bir hızla ilerlemeye başladılar ve kısa bir sürede bir salona açılan koridorun sonuna ulaştılar.

Salon otuz parçalı Han otağından daha büyük ve en az üç kat daha yüksekti; içi kuru ve serindi. Nefes nefese kalmış olan Tankuk ve Bumin, meşalelerini yukarı kaldırarak salonu aydınlatmaya çalıştılar. Meşalelerin ışığı duvarlara ve tavana yansdı. Burada tek bir canlı bile yoktu. Koridorda olduğu gibi burada da farklı biçim ve ebatlarda buz-taşlar vardı. Özellikle bir duvarın dibinde bunlardan oldukça fazla toplanmıştı. Tıpkı kışlık olarak hazırlanıp soğuk kilerlerde muhafaza edilen mantı torbalarına benzer bir şekilde zeminden yükselmekteydiler. Bumin Han bu oluşumlara iyice yaklaşarak, onları elindeki meşale ile aydınlatıp dikkatle incelemeye başladı. Aniden haykırdı ve geri sıçradı. Parmağıyla bir buz-taş

işaret etmekteydi. Bunun üzerine Tankuk buz-taşa yaklaştı ve taşın içinden bir çift gözün baktığını gördü.

* * *

- Yüce Han'ım, ben pek çok kez bundan bahsedildiğini duymuştum ama ilk kez görüyorum.

Tankuk, içinde insan olan buz-taşı dikkatle inceledi. Duvar boyunca dizilmiş tüm diğer buz-taşlar da aynı onun gibiydiler, hepsinin içinde gözleri açık bir insan vardı. Bazı insanlar çok iyi seçilmekteydiler, sanki incecik bir buz tabakası arkasındaymış gibiydiler. Taş katmanı kalın olanların içindeki gözler ise zorlukla fark edilmekteydi. Eğer dikkatle bakılmazsa içinde insan olduğu anlaşılmıyordu. Taşların içindeki insanların hepsi bağdaş kurmuş şekilde oturmaktaydılar. Büyük ihtimalle, kireçli su damlaları bağdaş kurarak oturmakta olan kişinin tepesine damlıyor ve gün be gün, yıl be yıl onu buz-taşa dönüştürüyordu. Ve işte artık bir dizi taşlaşmış insan yaşam ve ışık krallığından gelenleri gözlemekteydi.

Meşalelerden ve içlerinde sabit bakışlı taşlaşmış insanların yer aldığı buz-taşlardan mağara duvarlarına ve tavanına yansıyan rahatsız edici ışık Bumin Han'ın tüylerini diken diken yapmıştı. Tankuk'a seslendi:

- Söyle hele, yoksa biz Yeraltı Tengrisi Erlik'in krallığına mı vardık?

- Hayır Han'ım! Burası Erlik'in krallığı değil, şamanların ve rahiplerin inzivaya çekildiği gizli yerdir.

Han şaşırıldı.

- İnziva mı? O da ne ola ki? Bunlar diri mi, ölü mü?

- Kim bilir, belki de içlerinden bazıları ölüdür ama aralarında hayatta olanlar da vardır!

Tankuk etraftaki diğer buz-taşları da aydınlatmaya başladı. Otuzdan fazlaydılar. Dikkatle incelemeyi sürdüren Tankuk birden bağırdı:

- Aaa! Bunların gözleri açık değil! Bunların kapalı göz kapaklarına göz resmi çizilmiş!

Bunun üzerine Han da dikkatle baktı. Gerçekten de göz sandıklarında aslında kapalı göz kapaklarına ustalıkla çizilmiş göz resimleriydi. Han fısıltıyla konuştu:

- İyi ama bunlar nasıl hayatta olabilirler ki? Bunlar basbayağı ölü, nefes almıyorlar ki!

Tankuk, buz-taşlara bakmaya devam ederek cevap verdi:

- İçlerinden sağ olanların uyuduklarını söyleyebiliriz. Uzun bir süre uyuyorlar, onlarca hatta belki de yüzlerce yıl! Bu uykuya samadhi denir.

Han şaşkınlıkla sordu:

- Samadhi mi? Hah, tamam, şimdi hatırladım! Yolları buralara düşen keşişlerden duymuştum. Dediklerine göre samadhi sırasında kalp bile atmaz olurmuş. Peki, yüzlerce yıl uyudukları gerçek mi?

- Evet Han'ım! Gerçek! Bakın bazıları zar zor seçiliyor, üstlerinde ne kadar büyük bir taş tabakası oluşmuş. Uyanmaları gereken vakte kadar bu şekilde uyuyorlar.

Bu açıklamalardan sonra Han'ın keyfi yerine geldi. Yaşıyorlar! Sadece uyumaktalar! Artık ateşin duvarlara yansıttığı gölgeler ona o kadar da korkunç gelmemekteydi. Dinç bir sesle sordu:

- İyi güzel de, sizin şu ulu Şaman Daul nerede?

Tankuk bir uçtan diğerine uzanan buz-taşlara baktı:

- Haydi, bulalım onu! dedi.

İkisi birden dikkatle içlerindeki yüzleri seçmeye çalışarak taşları incelemeye koyuldular. Gördüler ki, bazıları beyaz bazıları ise sarı renkli giysiler içindeler. "Uyuyanlardan" üç tanesi siyah giymişti, ikisi ise dikişsiz şaman لباسları içindeydi, başlarında da kalpakları vardı. Şamanlardan birisi en köşedeydi ve onun buz-taşı diğerlerinden daha bir şeffaftı. Bumin Han ve Tankuk, bu buz-taşın yanına yaklaşıp taşın içinde oturamı görünce aradıkları şamanı bulduklarını anlayarak oldukları yerde donup kaldılar.

Bu şaman da tüm diğerleri gibi bağdaş kurmuş oturmaktaydı, üst üste konmuş avuçları ise göbeğinin üstünde durmaktaydı. Taşın altından Ak Şamanı seçebilmek zor olsa da uzun boyu ve göğsüne kadar inen aksakalı onu ele vermekteydi. Dümdüz ve hafifçe etli burnu, sımsıkı kapalı dudaklarıyla geniş ağzı göze çarpıyordu. Şaman ak لباسlar giymişti: Şaman kaftanı ve kalpağı beyaz kumaştandı. Kalpağının altından gür ak saçlarının bir kısmı gözükmekteydi. Taş tabakasının altından başka bir ayrıntı görmeye imkân yoktu. Bir süre suskun kaldıktan sonra Han konuştu:

- Kırk yıl önce nasılsa aynı öyle gözüküyor, hani tıpkı onu en son gördüğümüz Kara Kale’de olduğu gibi.

Tankuk cevap verdi:

- Evet, ben de onu öyle hatırlıyorum, sanki dün gibi. Ama şimdi biraz korkutucu görünüyor. Şu sonradan çizilmiş gözleriyle...

- Peki, ama biz onu nasıl uyandıracamız? Sana bunu anlatmış mıydı?

- Hayır, samadhiye dalacağımı da söylememişti zaten. Nasıl uyandıracığımızı da bilmiyorum.

Han düşünceli bir halde ensesini kaşdı.

- Bir gün gelip de kendi kendine uyanacağına bel bağlayamayız, zira hiç vaktimiz kalmadı. Elimizden ne gelirse yapıp, onu uyandırmaya çalışalım.

- Haklısınız, Han’ım! Deneyelim bakalım.

* * *

İlk işleri buz-taşı mağara zemininden kaldırmak oldu. İçindeki bedeni zemine bağlayan buz-taş tıpkı bir buz kütlesi gibi bıçak yardımıyla kolayca yerinden söküldü. Ama onlar bunu yapar yapmaz bir ıslık sesi duyuldu ve fırl fırl dönen bir girdap gelip tam ortada durdu. Bu girdap süt rengindeydi ve sanki yoğun sabah sisinden oluşmuş gibiydi. Han ve Tankuk oturur vaziyette öylece kaldılar. Bir süre geçti ama onlar yerlerinden hiç kıpırdamadılar. Girdap da yerinden kıpırdamadı. Nihayet böyle hareketsiz durmak Han’ın sabrını taşırdı ve o baş ve kaş hareketleriyle Tankuk’a Ak Şaman’ı işaret etti. Tankuk onun ne demek istediğini anladı ve ikisi birden şamanın içinde olduğu buz-taşı yakalayıp girdabı gözlemeye başladılar. Girdap hareket etmiyor sadece pek de yüksek olmayan bir ıslık sesi çıkartıyordu. Şamanın içinde olduğu buz-taşı kaldırdıklarında da girdap hareket etmedi. Şaşırtıcı olmakla birlikte şamanın içinde olduğu buz-taş -şaman oldukça uzun boylu ve yapılı birisi olmasına rağmen- hepi topu semiz bir koyun ağırlığındaydı. Buz-taş sert ve soğuktu ama kaygan değildi. Bumin ve Tankuk, usulca koridor tarafına yöneldiler. Girdap da hareketlendi, o da yavaşça salondan koridora geçti, sanki onlara geçmeleri için yol veriyor gibiydi.

Bu şekilde ilerlediler, üstelik girdabın dönerken saçtığı ışık önlere aydınlatmaya da yetiyordu. Mağaradan çıkar çıkmaz az ilerdeki

geniş çamın gölgesine şamanın içinde olduğu buz-taşı koydular. Girdap bir süre daha onun yanında oyalanıp, sonra hafif bir gürültü çıkarıp etrafa su damlaları sıçratarak kayboluverdi.

Gün ışığında şaman, mağarada olduğu kadar kötü gözükmüyordu. Buz-taş bedenini çok iyi korumuştur, Şaman sadece biraz zayıf gözüküyordu ve gözkapaklarına çizilmiş göz resmi sabit bakışlarını koruyordu. Han yeniyle alnındaki terleri sildi ve Tankuk'a hitap etti:

- Eh, peki, galiba şimdilik her şeyi doğru yapıyoruz.

Tankuk, onaylayarak başını salladı ve gökyüzüne baktı.

- Yüce Han'ım yakında hava kararacak. Bizim burada Daul'un yanında gecelememiz gerektiği düşüncesindeyim. Siz burada bekleyin, ben eşyalarımızı ve azığımızı getireyim.

* * *

Geceyi geçirmek için şamanı altına bıraktıkları çam ağacının yakınına yerleştiler. Yolcular kamp ateşi yaktılar ve sakince yemeklerini yediler. Sefer battaniyelerini yere serip yattıklarında bir ısıklık sesi duyuldu ve konakladıkları yerle çam ağacı arasında ortaya iki girdap çıkıverdi. Kamp ateşinin ışığında renkleri yeşimi andırmaktaydı. Han göz ucuyla parmağındaki yeşim taşı yüzüğe baktı, evet gerçekten de girdaplar yeşim rengindeydiler. Bu sırada girdaplar şamana yanaştılar ve onun hemen yanında dikilip durdular. Danışman gülümsedi:

- İşte muhafızları da geldiler!

Gün boyu birlikte oldukları girdaplara artık alışmış olan Han ve danışmanı, "yeşim rengi muhafızlardan" hafifçe yükselen ısıklık sesleri altında yatar yatmaz uykuya daldılar. Bumin Han epey bir zamandır ilk defa hiçbir endişe, korku ve huzursuzluk duymaksızın uykuya hazırlanmıştı. Sadece sağlam bir uyku çekeceğine işaret eden hoş bir yorgunluk hissi vardı. Rüyasında bir dağın eteklerinde yer alan pek büyük olmayan bir bozkır nehri kenarındaki pırıl pırıl güneşin aydınlattığı yemyeşil otlaklarda huzur içinde otlayan bir at sürüsü gördü. Başkaca da bir rüya görmedi ama zaten ona da başka bir şey lazım değildi.

* * *

Bumin ve Tankuk uyandıklarında yeşim rengi girdapların artık görünmediğini fark ettiler. Şamanın sağ eli ise artık yere değmekteydi. Yaklaştıklarında, şamanın bedenini kaplayan ince taş tabakasının daha da incelendiğini ve iyice kırılğan hale gelmiş olduğunu gördüler. Buz-taşı tabakası altında gözkapaklarına çizili olan gözler ise eskisi gibi sabit bir şekilde onlara bakmaktaydı. İlk konuşan Han oldu:

- Bunu burada tutmaya devam mı etmeliyiz yoksa kulübesine mi taşmalıyız?

Danışman cevap verdi:

- Bence onu burada tutmamız daha doğru olacak. Gördüğünüz gibi buz-taş çözülmeye başladı. Bu demektir ki, şimdilik her şeyi doğru yapıyoruz. Biraz daha beklememiz gerekiyor.

Han gerinip esnedi ve onu tasdik etti.

- Tamamdır! Hem ben burada çok güzel uyudum. Bir aydır uykusuzluktan ne eziyet çektiğimi iyi biliyorsunuz!

O gece ve sonraki gece her şey aynen tekrarlandı. Karanlık basar basmaz “yeşim renkli muhafızlar” ortaya çıktılar, sabah ise şamanın bedeni biraz daha açığa çıktı. Gündüz olunca Han ve danışmanı göl kıyısına gittiler, atları kontrol ettiler sonra da mağara girişine geri döndüler.

İkinci günün sabahı Daul’un sol eli de açığa çıkmış, buz-taş tabakası ise iyice incelmış ve sadece bir kabuk gibi kalmıştı. Üçüncü günün sabahı Han’dan önce uyanan Tankuk’un ilk işi şamanı kontrol etmek oldu ve gördü ki, tabaka tamamen kaybolmuş ve şaman gözkapaklarını açmıştı. Artık kendi gözleriyle bakmaktaydı. Uyanıp onun yanına gelen Han gayri ihtiyarî, şamanın önünde saygılı bir şekilde eğilip, elini göğsünün üzerine koydu ve dudaklarından şu sözler döküldü:

- Sizi selamlarım, ey yüce Şaman Daul!

Danışman da saygıyla eğildi, ama şaman hiçbir tepki vermedi.

- Yüce Han’ım o hareket edemiyor olsa bile, bizi duyuyor olabilir.

- Bundan sonra ne yapmalıyız o halde? Onu kulübe mi taşmalıyız?

Bumin Han daha bunları söyler söylemez nereden çıktığı belli olmayan “yeşim renkli muhafızlar” tehditkâr bir şekilde ıslık gibi sesler çıkardılar. Han muhafızları teskin eder şekilde ellerini kaldırdı ve Tankuk’la birlikte geri çekildi. Tankuk gülmüşedi:

- İşte cevabınızı aldınız, demek ki bir süre daha beklememiz gerekiyor! dedi.

Öyle de yaptılar. Ancak, ertesi sabah uyandıklarında şaman ortadan kaybolmuştu.

* * *

Şamanı her yerde aradılar: Mağarada, ormanın içinde... Ancak onu göl kıyısında, kulübesinin yanında bulabildiler. Arkalıklı bir sandalyeye benzeyen bir kütüğün üzerine oturmuş olarak gördüler. Bu kütük, Han'la Tankuk geldiklerinde kulübenin içinde durmaktaydı. Şaman Daul yüzünü göle dönmüş, dirseklerini dizlerine dayamış vaziyetteydi. O sabah göl hafifçe dalgalıydı. Gölün rengi ise koyu karaydı.

Sakince otlayan atlar kafalarını kaldırıp baktılar. İçlerinden Han'ın bineği, sahibini selamlamak için hafifçe kişnedi. Bumin Han'la Tankuk, şamana göl tarafından yaklaştılar. Şaman üzerinde beyaz kaftanı, hareketsiz olarak, gözleri açık öylece oturmaktaydı; başında kalpağı yoktu ve hafif rüzgâr uzun saçlarını dalgalandırmıyordu. Kaftanının üzerine süt beyazı çeşitli bez parçaları ve baykuş tüyleri dikiliydi ve rüzgâr esince onlar da dalgalanıyordu.

Şaman onların selamını gözlerini kırıp hafifçe başını eğerek aldı. Demek ki, onları tanımıştı. Göz kapaklarında yer alan göz çizimleri kaybolmuştu. Tankuk rahatlayarak derin bir nefes verdi; Şamanı uyandırmayı başarmışlardı. Han'la birlikte şamanın karşısında yere oturdular. Bir süre susup ondan bir söz gelmeyince Han konuştu:

- Yüce Daul, son görüşmemizden bu yana tam kırk yıl geçti. Biz seni uyandırmaya ve kötü haberler vermeye geldik.

Daul gözlerini kapadı ve sanki derin bir soluk verdi. Han konuşmasını sürdürdü:

- Terkedilmiş şehirden kötü haberler var: İnsanlar kem güçlere dönüşmekte. Korku ve bozgun kol gezmekte, insanlar ölmekte. Aynı şey sınır bölgelerinde de yaşanıyor. Sebebini ise bilmiyoruz.

Daul gözlerini açtı ve Tankuk'a delici bir bakış attı. Tankuk, sanki şamanın ne sorduğunu anlamıştı.

- Yüce şaman, özel görevi yerine getirecek kişiyi bulup bulamadığımızı öğrenmek istiyor sanırım, değil mi? O zaman sizin söyledi-

ğiniz üzere, biz Domuz yılında¹ doğan ve bu yıl yirmi yaşına basan yiğitlerimiz arasında yarışma düzenledik. İki yiğidimiz bu yarışlarda başarılı oldu.

Daul, memnun bir şekilde başını salladı, gözlerini yumdu ve rahat bir nefes alarak arkasına yaslandı. Tankuk ile Han sessizce oturup beklediler, ama şaman tekrar gözlerini açmadı. Onlar da şamanın bu hareketinin, “konuşmanın bittiği” anlamında olduğunu düşündüler; belli ki şaman o uzun uykudan sonra henüz tam olarak kendine gelememişti. Kalkıp kulübeye yöneldiler. Orada değişiklikler olmuştu.

Kulübe eskisi gibi terk edilmiş bir halde değildi; etrafında düzensiz bir şekilde büyüyüp, yayılmış olan otlar yok olmuştu, çatıdaki liken ve yosunlar sanki rüzgâr esmiş de onları süpürmüş gibi ortadan kaybolmuştu, kapı ise artık kolayca açılıyordu. İçerisi de değişikliğe uğramıştı. Oda ardına kadar açılmış olan pencereler nedeniyle aydınlanmış, örümcek ağları ve küf kokusu ortadan kaybolmuştu. Odanın ortasında bir masa durmakta, ocakta ateş yanmakta, kazanda et pişmekteydi. Bumin ve Tankuk kazana şaşırarak ve memnuniyetle baktılar, henüz kahvaltı etmemişlerdi ve bir şeyler atıştırmanın tam zamanıydı.

* * *

O gün başkaca da bir şey olmadı. Mağaraya girip eşyalarını aldılar. Birkaç kez sahile gittiler, ama şaman gözlerini açmış olsa da hiçbir şekilde konuşma isteği göstermedi ve onlar da şamanı rahat bıraktılar. Kulübede gecelediler ertesi sabah ise sahile indiklerinde, şamanı suyun kenarında yerde otururken buldular. O gün göl suyu parlak firuze rengindeydi ve küçük dalgalar birbiri ardına ve usul usul kumsalı dövüyordu. Şamanın yanındaki kumluğa, tepesinde gümüş çingiraklar olan ahşap bir şaman asası saplanmıştı. Şaman, yavaşça çiplak başını çevirerek dikkatle göle, ormana ve dağlara bakıyordu. Dudakları sessizce bir şeyler fısıldıyordu. Kendisine yaklaştıklarında yavaşça doğruldu ve onlara döndü. Sonra gülümsedi ve

¹ En eski Türk takvimi güneş yılı esaslıdır. Her yıla bir hayvan ismi verilir. 12 aydan oluşur. (Siçan, sığır, pars, tavşan, ejderha, yılan, at, koyun, maymun, tavuk, köpek, domuz.) – ç.n.

onları karşılamak için ilerledi, ikisini de sıcak bir tavırla kucakladı. Bumin Han sordu:

- Nasılsınız? Kendinize gelebildiniz mi? Bizi tanıyabildiniz mi?

Şaman aniden ince bir oğlan çocuğu sesiyle cevapladı:

- Ne kadar zaman geçti bilmiyorum, ama ben sizi daha siz mağaraya girdiğinizde hissetmişim. Ben sizi zorlukla seçebildim, zira çok hızlı hareket ediyordunuz. Sonra sen beni selamladın.

Han onayladı.

- Evet, bu, üçüncü gün olmuştu!

Şaman incecik güldü:

- Ancak üçüncü gün selam vermiş olman hiç de nazik bir davranış değil!

Bumin ne kastedildiğini anlamadan gülümsedi. Daul, hafifçe Han'ın omzuna vurdu ve tekrar çocukça bir kahkahayla güldü.

- Şaka yapıyorum canım, şaka! Benim zamanım sizinkine nazaran daha yavaş akıyordu ama şimdi artık sizin zamanınızı neredeyse yakaladım. Hem de belirtmek gerekir ki, samadhiden çıkmak o kadar kolay olmamasına rağmen!

Tankuk daha fazla dayanamayarak merakla sordu:

- İyi ama sizin sesinize ne oldu böyle? Tıpkı on yaşında oğlan çocuğu sesi gibi olmuş!

Daul çok şaşırıldı.

- Öyle mi? Henüz kendi sesimi o kadar iyi duyamıyorum... Geçecektir. Neyse, hiç olmazsa kadın sesiyle konuşmuyorum!

Şaman yine bir çocuk gibi kıkır kıkır güldü. Han hayretle omuzlarını kaldırdı.

- Siz şimdi bir de şaka mı yapıyorsunuz!? Evveliden, neredeyse hiç şaka yapmazdınız!

- Eh yani Han'ım! Ben tam kırk yıl hiç şaka yapmadım, üstelik hiç de konuşmadım! Samadhiden tam olarak çıktığımda nasıl olduğumu kim bilir?

Şaman ciddileşti.

- İşte zor vakitler geldi çattı ve bizim özel bir görevle göndereceğimiz uygun birisine ihtiyacımız var. Ama önce sizin adaylarınız bu göreve hazır olduklarını kanıtlamalıdır. Onlara ölümcül tehlike içeren bir görev verin, mesela ortaya yeni çıkan şu kötücül doğaüstü güçlere karşı mücadele etsinler! Eğer bu mücadeleden sağ çıkarlarsa

dağları ve Yaban Ormanı aşarak kulübeme gelsinler. Bu sınavlardan geçebilen bir insan büyük bir savaşçı demektir! Üç hafta sonra yanına ulaşmış olsunlar! Üç hafta sonra siz de buraya gelin! Şimdi ise derhal yola koyulun, artık acele etmemiz lazım!

Han ve Tankuk saygıyla eğildiler, sonra Tankuk cebinden bezden yapılmış küçük bir kese çıkarıp şamana uzattı.

- Bunu size Şaman Tuyak gönderdi. Bunun şimdi size çok gerekli olduğunu söyledi.

Daul keseyi aldı ve ağzını açarak elini içine soktu. Parmaklarının arasına kuru ot ve ufalanmış kuru kök tutamı geldi. Şaman bu tutamı burnuna götürüp keyifle kokladı.

- Hey be, Şaman Tuyak! Bu dünyaya tam olarak dönmem için gerekli olan şey işte buydu!

Şamanın konukları atlarını eyerleyip dönüş yoluna koyuldular. Daul, biraz önce doldurup yaktığı çubuğu vedalaşmak amacıyla onlara sallayarak arkalarından bir süre baktı.